

พืชชนิดใหม่บนเขาหินปูน 'มหาพรหม' ใกล้สูญพันธุ์

นักวิจัยคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ค้นพบพืชชนิดใหม่ของโลกในสกุล "มหาพรหม" ได้รับพระราชทานนาม "พรหมจุฬารักษ์" เผยเป็นพันธุ์ไม้ที่ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่งยวด พบเพียง **◆ อ่านต่อหน้า 2**

'มหาพรหม' □ ต่อจากหน้า 1

ไม่กี่ต้นจากป่าดิบแล้งบนเขาหินปูนในนครศรีธรรมราช วอนคนไทยช่วยกันหวงแหนเขาหินปูน เพื่ออนุรักษ์ไม่ให้สิ่งมีชีวิตเฉพาะถิ่นสูญพันธุ์ไปจากโลก พร้อมเตรียมเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชเพื่อขยายพันธุ์ให้มากขึ้น และพัฒนาต่อยอดเป็นยาต้านมะเร็ง

เมื่อเวลา 15.00 น. วันที่ 18 ส.ค. ที่อาคาร 40 ปี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ สิงหราชวราพันธ์ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รองศาสตราจารย์ ดร.คมกฤต เล็กสกุล รองผู้อำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ศาสตราจารย์ ดร.ธรณินทร์ ไชยเรืองศรี คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พร้อมด้วยคณะนักวิจัย นำโดย อาจารย์ ดร.ธนวัฒน์ เชาวสุภ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ ร่วมด้วย น.ส.อานิสรา คำทองดี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาความหลากหลายทางชีวภาพและชีววิทยาชาติพันธุ์ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนายกิตติศักดิ์ อ่องช้อง นักวิจัยอิสระ ร่วมแถลงข่าวการค้นพบพืชชนิดใหม่ของโลก ได้รับ

พระราชทานนาม "พรหมจุฬารักษ์" ในการค้นพบครั้งนี้คณะทำงานได้ค้นพบพืชชนิดใหม่ของโลก (new species) ในสกุลมหาพรหม (Mitrephora (Blume) Hook.f. & Thomson) จากป่าบนเขาหินปูนใน นครศรีธรรมราช ซึ่งพืชชนิดนี้มีลักษณะเด่นคือ เป็นไม้ต้นขนาดเล็ก สูงไม่เกิน 2 เมตร มีดอกขนาดเล็กที่สุดในสกุล ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน 1 เซนติเมตร สีขาวเด่น และเปลี่ยนเป็นสีครีมเมื่อดอกมีอายุมากขึ้น มีกลิ่นหอมปานกลางคล้ายกลิ่นดอกโมก กลีบดอกชั้นในประกบกันเป็นรูปโดม โคนกลีบคอด เผยให้เห็นช่องว่างระหว่างกลีบ ผลเมื่อสุกสีแดงอมส้ม

ด้วยสำนึกในพระกรุณาธิคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ที่ทรงสมพระทัยการศึกษาวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์เคมี วิทยาศาสตร์ชีวภาพและการแพทย์ และวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะสหสาขาวิทยาศาสตร์ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ โดยทรงริเริ่มการก่อตั้งสถาบันวิจัยจุฬารักษ์ เพื่อสนับสนุนการศึกษาวิจัยวิทยาศาสตร์ในสาขาดังกล่าว อันมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติ

กอบรับเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ 5 รอบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงได้กราบทูลขอพระราชทานนามไทย "พรหมจุฬารักษ์" สำหรับพืชชนิดใหม่ของโลกชนิดนี้ และกราบทูลขอพระราชทานนามระบุชนิด "chulabhorniana" เพื่อเป็นชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Mitrephora chulabhorniana Damth., Aongyong & Chaowasku และได้รับพระราชทานนามทั้งสอง อันเป็นเกียรติแก่คณะผู้วิจัยและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอย่างดี

พรหมจุฬารักษ์ หรือ Mitrephora chulabhorniana Damth., Aongyong & Chaowasku ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ Brittonia เมื่อวันที่ 7 พ.ค. 2562 เป็นพันธุ์ไม้ที่ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่งยวด

(critically endangered) พบเพียงไม่กี่ต้นบริเวณป่าดิบแล้งบนเขาหินปูนขนาดเล็กใน อ.ลิลชด จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งอยู่นอกเขตอนุรักษ์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ระบบนิเวศเขาหินปูนนั้นเป็นระบบนิเวศที่เปราะบาง และมักพบสิ่งมีชีวิตที่จำเพาะ กล่าวคือไม่พบที่อื่นใดอีก เมื่อถูกคุกคามมีโอกาสสูญพันธุ์สูง เขาหินปูนถูกที่พบต้นพรหมจุฬารักษ์มีโอกาสถูกคุกคามในอนาคตอันใกล้ เนื่องจากการขยายตัวของสวนยางพาราและสวนปาล์มมันั้น หรือแม้กระทั่งการระเบิดหินปูน

อีกทั้งประชาชนคนไทยทุกคนก็ต้องช่วยกันหวงแหนเขาหินปูนในประเทศไทย เพื่ออนุรักษ์ไม่ให้สิ่งมีชีวิตเฉพาะถิ่นสูญพันธุ์ไปจากประเทศไทยและจากโลก นอกจากนี้ยังสามารถใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช เพื่อช่วยขยายพันธุ์ต้นพรหมจุฬารักษ์ให้มีจำนวนมากขึ้น และนำไปปลูกอนุรักษ์ไว้ในสวนพฤกษศาสตร์ หรือสถานที่ราชการต่าง ๆ เป็นการลดโอกาสการสูญพันธุ์ของต้นพรหมจุฬารักษ์

การค้นพบ "พรหมจุฬารักษ์" นี้ จัดได้ว่าเป็นงานวิจัยพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาต่อยอดในสาขาต่าง ๆ เปรียบเสมือนกับต้นน้ำที่ค่อย ๆ ไหลไปยังกลางน้ำและปลายน้ำ ซึ่งก็คือการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ยังพบว่าพืชสกุลมหาพรหมหลายชนิดมีสารเคมีทุติยภูมิที่มีฤทธิ์ต้านมะเร็ง จึงเป็นที่น่าสนใจว่าต้นพรหมจุฬารักษ์ก็อาจจะมีการมีสารเคมีทุติยภูมิที่มีฤทธิ์ต้านมะเร็ง และอาจพัฒนาเป็นยาต้านมะเร็งได้ในอนาคต.